

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 เป็นการศึกษาในลักษณะเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 ปีการศึกษา 2552 โดยผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 196 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 98 คน ครูผู้สอน 98 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1. ผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2552 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 164 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 82 คน ครูผู้สอน 82 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางคำนวณของ เครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan)

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 จำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ด่านซ้าย	54	44	54	44
2	ภูเรือ	27	24	27	24
3	นาแห้ว	17	14	17	14
	รวม	98	82	98	82

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามถึง ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษาเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 4 ด้าน คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scal) ชนิด 5 ระดับ ของลิเคอร์ท ลิเคิร์ต (อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 72-73) คือ 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับโดยมีความหมาย ดังนี้

ข้อความด้านบวก ข้อความด้านลบ

5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น	มากที่สุด	ไม่มีเลย
4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น	มาก	น้อย
3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น	ปานกลาง	ปานกลาง
2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น	น้อย	มาก
1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น	ไม่มีเลย	มากที่สุด

การแปลความหมายข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนดเกณฑ์โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของจุดตัดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ในครั้งนี้อย่างนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1. ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเชิงกลยุทธ์

2.2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ จากข้อมูลการศึกษา เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ศึกษาได้ทำการสังเคราะห์หัวข้อประเด็น ได้ขั้นตอนการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์

2.3. จัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตามนิยามศัพท์เป็นหลัก

2.4. นำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อรับข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขมาปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และตรวจสอบด้านภาษา (Wording) เป็นรายข้อ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขที่เหมาะสมซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญดังรายชื่อดังต่อไปนี้

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณภูมิ จารุสาธิต อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.2 ดร.อนุชา กอนพวง อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5.3 นายประพัทธ์ อำนาคเพียง ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3

2.6. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ดังนี้

2.6.1 นำข้อคำถามและเนื้อหาของจุดประสงค์ของกสรสร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความคิดเห็นและให้คะแนนดังนี้

+ 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือตัวแปรในการศึกษา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือตัวแปรในการศึกษา

- 1 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์หรือตัวแปรในการศึกษา

2.6.2 คำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อและคัดเลือกข้อที่มีค่า IOC = 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อที่ต่ำกว่าจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.00

2.6.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง

2.6.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่รับผิดชอบด้านกลยุทธ์ในโรงเรียนที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 30 ชุด จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2

2.6.5 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 3 จำนวน 30 รายแล้วหาความเที่ยงโดยสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .97

2.6.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ (Try out) ในข้อ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบครั้งสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์ เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนหนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าส่งหนังสือขอเก็บข้อมูลพร้อมแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยนำไปส่งให้ที่โรงเรียนและกำหนดวันมารับแบบสอบถามคืน ในกรณีที่ยังไม่ได้รับคืนตามกำหนดเวลาผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปส่งที่โรงเรียนอีกครั้ง และรวบรวมแบบสอบถามคืนในวันเดียวกัน
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา รวมจำนวน 164 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทุกฉบับ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาแล้ว ผู้ศึกษาค้นคว้าตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากนั้นผู้ศึกษาค้นคว่านำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และแปลความหมายเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษา โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ (Percentage)
2. ประมวลผลจากวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยที่ได้จากการคำนวณ
3. เปรียบเทียบตำแหน่งหน้าที่ (ผู้บริหาร, ครูผู้สอน) ต่อรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้วยสถิติที (t - test)
4. ศึกษาและเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ และการควบคุมประเมินกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ สหสัมพันธ์ประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ใช้การทดสอบค่าที (t - test) และระดับการศึกษาใช้การทดสอบค่าเอฟ (F- test)